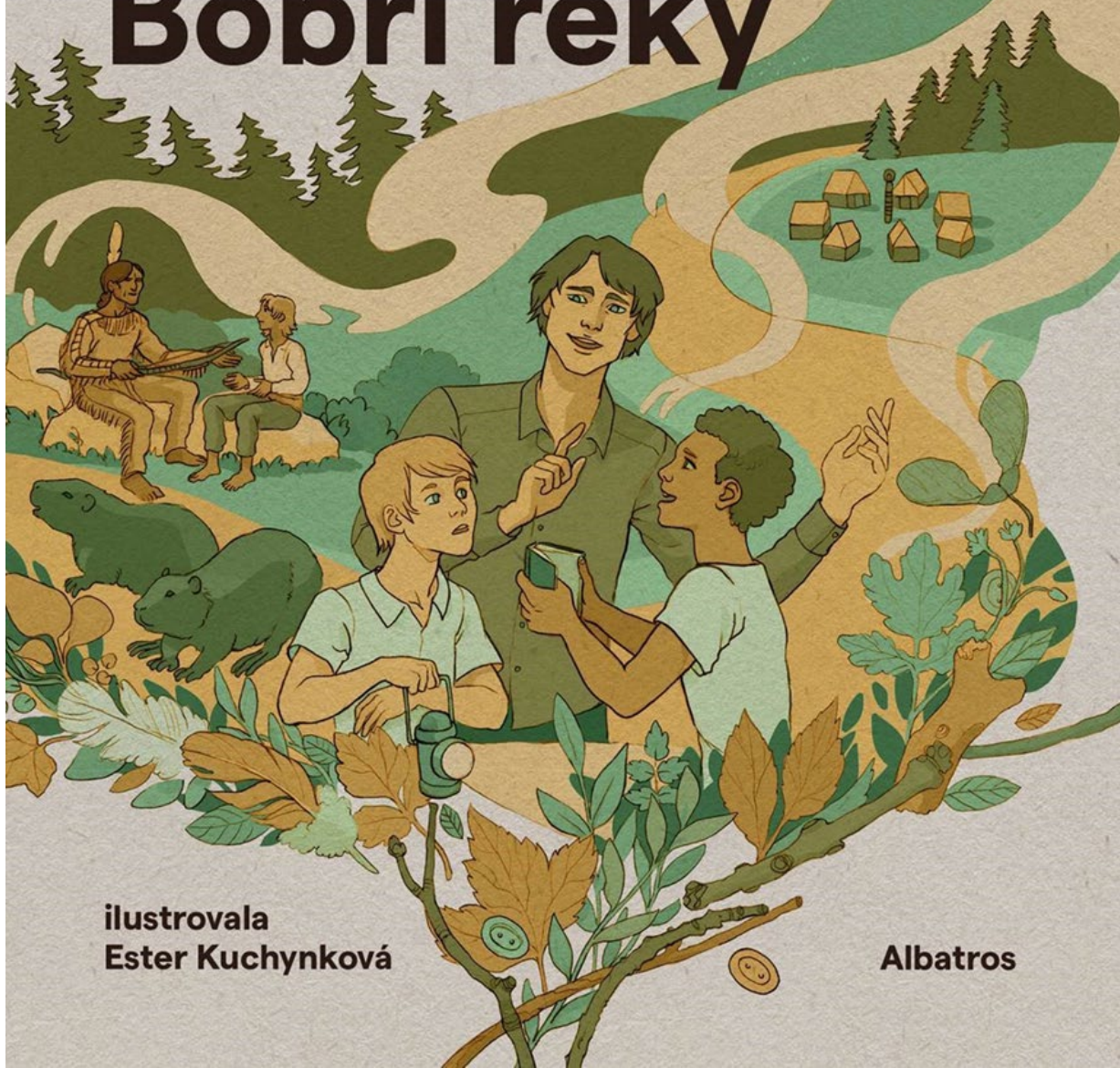


Foglar

Hoši od Bobří řeky



ilustrovala
Ester Kuchynková

Albatros

Hoši od Bobří řeky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

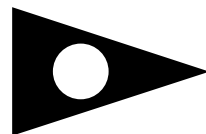


Jaroslav Foglar
Hoši od Bobří řeky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

Foglar



Hoši od

Bobří řeky

ilustrovala
Ester Kuchynková

Albatros



„Místo, místo, udělejte místo!“ vykřikl kdosi.

Pátek dne 13. března

1

Až do čtvrtka 12. března žili Vilík a Jirka takovým obyčejným životem, jakým žijete vy a s vámi tisíce a tisíce jiných chlapců na světě.

Bručeli na školu a odmlouvali doma maminkám. Večer chodili nakupovat drobné potřeby pro zítřek, na kterých se nedalo nic splést, občas se dostali k nějaké té pranici – a při tom všem měli pořád ukrutně dlouhou chvíli.

Až tedy do čtvrtka do večera.

A v pátek dne 13. března to začalo!

V pátek dne 13. března se stalo něco, co změnilo celý jejich dosavadní obyčejný život a udělalo jim z něho nepřetržitou řadu vzrušujících, podivných událostí.

A přece ten významný, památný den začínal pro oba hochy právě tak jako všechny ostatní. Ničím neprozrazoval, že pro ně bude nějak důležitý.

Bydleli oba ve Staré čtvrti ve stejném domě a jako vždy odešli i dnes ráno společně do školy. Po cestě hovořili o bezvýznamných věcech. Ve škole pak zasedli do lavic a pobyli v nich pět hodin z onoho podivuhodného dne, aniž by se pořád ještě přihodilo něco zvláštního, z čeho by jen trochu mohli vytušit, co je čeká.

Až teprve po cestě ze školy se začal pomalu rozvíjet řetěz událostí.

Bylo to takhle:

Jiřík nesl pod paží kopací míč, který nosil obětavě do školy, když měli tělocvik. Hráli s ním vždy chvíli na travnatém školním dvoře. A teď najednou Vilík vzrušeně vykřikl:

„Drž míč! – drž míč! – Novočtvrťáci...“ Víc nestihl říct.

Několik chlapců se přihnalo odkudsi zezadu, jeden z nich prudce vyrazil Jiříkovi míč a začal jej odkopávat doprostřed ulice.

Vilík a Jirka poznali podle odznaků, jež měli útočníci na kabátech, že ti drzouni jsou z Nové čtvrti. Co menších i větších bitek svedly už oba chlapecké nárůdky těchto dvou čtvrtí mezi sebou, často pro nepatrné příčiny! A teď mělo zřejmě dojít k jedné z nich.

Jiřík se vztekle rozběhl za hochem, který odkopával míč.

„Tohle si nezvykej,“ křičel, „jdi si krást míče k vám do Nové čtvrti!“

„Cóó? Kdo krade míče?“ otočil se neznámý hoch. „Řekni to ještě jednou – no, řekni to,“ dodal výhruzně a nechal míč míčem.

Vilík jej raději honem zvedl.

„Kdo jiný než ty, ještě se tak chytrácky ptej,“ soptil Jiřík.

Rána, kterou neznámý útočník Jiříkovi uštědřil, přišla tak rychle, že se jí Jirka nestačil ani vyhnout. Sevřená pěst dopadla na jeho tvář a zasáhla ústa i nos.

Jiříkovi se zatmělo v očích bolestí i zlobou. V tu chvíli zapomněl, že je na ulici – třebaže málo používané, neboť vedla mezi továrními zdmi – a že zde bude zřejmě za chvíli plno lidí. Zapomněl na všechny následky, jež mohly z takové věci vzniknout.

Přestal být dobře vychovaným hochem; teď se z něho stal rozdivočelý chlapec, toužící odplatit ránu ranou.

„Místo, místo, udělejte místo!“ vykřikl kdosi.

Oba hoši se srazili jako dvě dravé, rozvodněné bystřiny. Po ohromném nárazu klesl Jirka na jedno koleno, ale okamžitě se vztyčil a mocným úderem do prsou Novočtvrťáka se snažil dostat z jeho železného objetí. Ale protivník nepovolil. Chytil pravou rukou Jirku za klíční kost a tvrdým bolestivým hmatem ho donutil klesnout na kolena, což přijali hoši z Nové čtvrti s jásotem.

Jiřík však nebyl zdolán. Okamžitě využil své polohy a prudce podrazil soupeři nohy. Novočtvrťák, překvapený tímto nenadálým způsobem útoku, povolil svůj klíční hmat.

Těžce dopadl na Jirku a chvíli se oba zmítali po zemi. Oč byl hoch z Nové čtvrti silnější, o to byl Jiřík obratnější a svižnější. Brzy se dostal ze země na kolena a vzápětí uštědřil nepříteli několik úderů, které protivníka na okamžik zbavily dechu.

V příštím okamžiku zachytil útočník Jirkovu ruku, převrátil se s nečekanou rychlostí na kolena, pak se vzpřímil – a už byla Jirkova pravička zkroucena vzad.

Jirka se pracně vyprostil a Novočtvrťák opět s těžkopádnou prudkostí vyrazil k dalšímu boji.

Kolem zápasících zatím rostl kruh hochů ze Staré čtvrti. Někteří Jirku a Vilíka znali. Vilík jim vzrušeně vykládal, jak ke rvačce došlo.

Teď se Jiřík bleskurychle uhnul před prudkou ranou namířenou na jeho čelist, přiskočil k nepříteli zleva a zasadil mu úder za krk. Novočtvrťák jen trochu poklesl v kolenou, ale okamžitě se vzpřímil a opakoval svůj výpad s dvojnásobnou prudkostí. Dobře vedená rána otevřenou rukou do obličeje Jiříka ochromila.

Jirka slepě hmátl kolem sebe a rozehnal se kupředu s tak zoufalou a divokou prudkostí, že protivníka srazil k zemi, a ještě přes něho klopytl. Zasypal hochy z Nové čtvrti deštěm úderů a pak namáhavě vstal. I Novočtvrťák se zvedal. Byl udýchaný a zřejmě již neměl chuť k novému útoku.

„Příště si ty svoje žertíky s cizím míčem jistě rozmyslíš,“ cedil Jiřík skrz zuby.

„No to víš, dostal jsi naklepáno, vid’?“ vyjel Novočtvrťák.

Častovali se navzájem mnoha nelichotivými slovy, ale bylo zřejmé, že nová bitka z toho už nebude. Jako když se blýská po bouřce.

Pak chlupci z Nové čtvrti vzali potlučeného druhu mezi sebe a kvapně odcházeli. Půda se jim najednou stávala horkou pod nohama. Bylo zde již tolik chlupců ze Staré čtvrti!

„Věděl jsem hned, jak to dopadne,“ holedbal se vytáhlý bledý hoch z Rybného tržiště, ač ještě před chvílí by nedal za Jiříkovo vítězství ani zlámaný knoflík.

„Ten bude dlouho vzpomínat na Starou čtvrt’,“ prohodil jiný.

„A jistě sem půl roku ani nepáchne.“

„Leda s tatínkem, a to se ještě povede za ruku...“

Hoši se zřejmě velmi dobře bavili na účet soupeřů z Nové čtvrti, ale Jiřík z toho, co se kolem něho dělo, neslyšel ani neviděl skoro nic. Byl k smrti vyčerpaný a unavený rychlým tempem rvačky a tělo ho bolelo od smýkání a ran. Trochu se opíral o Vilíka a odcházal se všemi hochy k průplavu.

Takové bylo odpoledne onoho podivuhodného dne, jenž se měl stát pro Jirku a Vilíka tak významným. A bitka, kterou Jiří právě vybojoval, byla úvodem ke všemu tomu neznámému, co je čekalo, aniž to oba hoši tušili.

Podivné seznámení

2

Oběd Jiřímu a Vilíkovi zatím dávno vystydl a doma je čekalo ostré kázáníčko od maminek za pozdní návrat ze školy. Jiřík dokonce dostal od tatínka pohlavek za natrženou kapsu a uválené šaty.

Ale ve čtyři hodiny se oba hoši zase setkali před domem na bezcílnou toulku ulicemi. Rozmlouvali spolu a pustili se do řeči o události s míčem. „Myslel jsem v první chvíli, že dostanu pořádnou nakládačku,“ doznával Jiří. „Každá jeho rána vydala za moje čtyři.“

„Dobře – ale měl na sobě mnoho nešikovného masa,“ podotkl znalecky Vilík, „a to zavinilo jeho porážku. Kdyby byl jen trochu rychlejší, bylo by to s tebou špatně skončilo – to ti povídám...“

Chvíli oba mlčeli, až zase Vilík začal.

„Ovšem pranice to byla pořádná,“ řekl uznale. „Nestačil jsem se na vás chvílemi ani dívat. Takové boje mám nejraději. A kdybys viděl, jak se nakonec tvářili ti Novočtvrťáci! Hned poznali, kolik uhodilo.“

Jiří chtěl už už něco odpovědět, když za jejich zády někdo promluvil:

„Haló, kamaráde, blahopřeji k tvému vítězství. Opravdu obdivuji tvou obratnost.“

Oba se naráz otočili. Spatřili mladého muže. Usmíval se a zřejmě mluvil k Jirkovi. A když se Jiří zatvářil nechápavě, neznámý dodal:

„Mluvím o tom přepadení dnes v poledne, tam u továrny. Viděl jsem to všechno od začátku. Jak ti vyrazili míč z ruky a jak padla první rána.“

„Vy jste nás pozoroval?“ uklouzlo trochu ulekaně Jiříkovi, neboť taková rvačka by ho mohla stát i trojku z chování, kdyby se o ní dozvěděli ve škole.

„Nebylo to tak nesnadné,“ zasmál se neznámý. „Šel jsem náhodou kolem továren a viděl jsem vzadu v ulici shluk hochů, jak něčemu přihlížejí. Nemohu za to, že jsem tak zvědavý. Šel jsem se podívat a našel jsem tě tam v bitvě s Novočtvrťákem. Ale ubezpečuji tě, že to na tebe ve škole nepovím...“ a zase se usmál.

„Takové věci tady nejsou vzácné,“ vysvětloval jaksi na omluvu Jiřík. „Novočtvrťáci si pořád začínají. Ale nedávno na hradbách to bylo horší, vid' Vilíku...“

Mladý muž udiveně zavrtěl hlavou. „K takovým nechutným kluvkovským pranicím je vás ale opravdu škoda. Vždyť byste snad mohli měřit svou odvahu a sílu někde jinde a jinak! Copak nemáte opravdu nic užitečnějšího a zábavnějšího na práci než se toulat po ulicích a rvát se?“

„A co tedy máme dělat?“ ptal se rozpačitě Vilík.

„Ach – no ovšem!“ usmál se trochu opovržlivě neznámý. „Jste jako většina zdejších chlapců. Dovedete číst knížky s nemožnými příhodami. Umíte se dívat na cizí dobrodružství ve filmu – ale sami? Kromě praní nedokážete a neprožijete nic, protože se nikdy nedostanete dál než na konec své ulice.“

Zatvářil se velmi tajemně a pokračoval: „Vím o mnoha krásných dobrodružstvích, lepších než ty vaše věčné rvačky nebo běhání po kinech. O takových, při nichž byste museli ukázat svou odvahu, chytrost a vytrvalost. Opravdu o krásných dobrodružstvích... ale na to vše jste tady moc pohodlní a také trochu nespportovní.“

Tohle Vilíka dopálilo. „A proč? Proč jsme pohodlní a nespportovní?“ vyjekl vztekle, uražen posměšky neznámého. „Myslíte si, že jsme

hlupáci, kteří nic nedovedou? Nemůžete to o nás říct, vždyť jste se o tom nijak nepřesvědčil.“

Jirka vzhlédl s obavou k mladému muži, jak odpoví na Vilíkovu troufalost, ale ten se sotva znatelně usmál a pak pravil záhadně: „Přijde čas, kdy se budu moci přesvědčit. A ten čas přijde brzo. Velmi brzo.“

Pak se k nim otočil zády a odcházel.

Byl už hezky daleko, když Vilík udiveně pronesl: „Co to povídal o přesvědčení? Chce se snad s námi ještě někdy setkat?“

„Zvláštní člověk,“ pravil Jirka zamyšleně místo odpovědi. „Nazval nás sice skoro hlupáky, ale má vlastně pravdu. Jen se podívej... Co jsme už přečetli knížek o chlapcích tak starých jako my – no, a zažili jsme snad někdy něco z toho, co jsme četli? Kromě nějaké té rvačky nic, docela nic.“

„No – nevím,“ odporoval Vilík a prohlížel si přitom roztržený kabát, „v knížkách se píše leccos, ale tatínek povídal, že to obvyčejně není pravda.“

„Ale mohla by to být pravda, Vilíku,“ řekl Jirka slavnostně. „Jen kdybychom chtěli! Copak nám ten člověk neřekl, že ví o mnoha dobrodružstvích? Jistě v tom něco bude...“

Zamyšleně odcházeli od průplavu k domovu, rozechvělí tím novým nápadem: nejen číst nemožná dobrodružství někoho jiného, nejen se na ně dívat v kině, ale sami něco prožít.

Už se stmívalo a po nebi letěla červená oblaka.

Okna obrácená k západu hořela. To se ve skle odrážely červánky. Věže kostelů, vyčnívající k nebi z úzkých uliček Staré čtvrti, zářily jako červené zlato. Večerní zvony slavnostně vyzváněly klekání. V ulicích tu a tam do večerního šera probleskla první nazelenalá světla plynových lamp a zhasínala ve větru.

Byl takový divný, tajuplný večer s předzvěstí jara – a oběma chlapcům se zdálo, že tam někde daleko, kam plují ty barevné mraky, tam někde že je něco krásného a že to volá na ně...

Rikitan se objevuje podruhé

3

Od toho dne bylo stále tepleji. Sníh rychle roztával i za městem a jižní větry vály krajem.

Hoši ze Staré čtvrti kvapem vyměňovali teplé zimní obleky a čepice za pouhý svetr a krátké kalhoty. V ulicích se objevila jejich nahá kolena.

Ano – bylo tu jaro! I kdyby to jinak nebylo vidět, rozhodně to bylo poznat na chlapcích.

A jak krásné a kouzelné bylo jaro toho roku!

Vlaštovky přilétly skoro o dva týdny dříve než jindy a v podstřeší opravovaly i stavěly svá hnízda. Vzduch byl těžký, vonný a plný neznámého kouzla. Ze sadů a zahrad voněla čerstvá zem. Vše bylo v jarním sluníčku tak jiskřivé a jásavé, až oči bolely.

Lidé se usmívali.

Z lesů a kopců v modravých dálkách za městem se kouřilo. To se vypařovala vlhkost. Na řece se hnuly ledy a rackové nad nimi kroužili a křičeli. Vrabci cvrlikali k ohluchnutí. Podivné vzrušení ovládlo celý kraj.

A Vilík s Jirkou chodili v tom jarním vzduchu jako zmámení. Chtěli něco, a nevěděli jasně co. Hledali příhody, hledali něco dobrodružného z knížek, které přečetli, ale nic nenacházeli.

V úterý Jiříka napadlo, že si vystříhnou škrabošky z černé látky, obléknou černé rukavice a takto zamaskovaní se večer odváží do uliček Staré čtvrti. Ale Jiříkova maminka ještě týž den odpoledne jejich spády objevila, škrabošky spálila a bylo po zábavě.

Druhý den oba hoši uspořádali ve třídě závody v plivání do dálky. Vilík, jenž si na svém umění plivat velmi zakládal, nabídl dokonce vítězi jako první cenu celou novou sérii leteckých známek. Mohl to udělat! Byl si jist vítězstvím!

Kdo mohl tušit, že ten čahoun Kulis z poslední lavice dovede tak plivat! Nikdo ho při tom nikdy neviděl, snad ani jednou v životě si neplivl.

A dnes přišel, podíval se znalecky na výkony ostatních hochů, dal ruce do kapes svých čtverečkovaných kalhot a plivl o půl metru dál než Vilík, dosavadní vítěz, aniž se při tom nějak zvlášť namáhal.

A ještě jednou – a ještě, aby dokázal, že to poprvé nebyla náhoda. Třikrát si zasloužil Vilíkovu první cenu. Vzal od zničeného Vilíka známky a závod skončil.

Ale to všechno Vilíka ani Jirku neuspokojilo. Tušili, že je někde něco mnohem většího, a nevěděli, jak k tomu.

A přece to přišlo!

Přihodilo se to jednou odpoledne za těch krásných jarních dnů. Bylo zamračeno, ale teplo a sníh už byl ten tam.

Vzduch ještě více voněl jarem a jakási divná touha vábila hochy pryč z ulic, někam za městské hradby, daleko, do těch modrých kopců v dáli, které bylo vidět za jasných dnů.

Jirka a Vilík stáli u řeky a zamračeně se dívali na kusy plovoucího ledu; nevěděli, co si dlouhou chvíli počít.

Ani si nevšimli, že k nim z ulice míří někdo, kdo je znal. Byl to onen mladý muž, který s nimi tehdy po Jiříkově zápasu mluvil a vyčítal jim, že nikdy nic nezažijí.

Usmál se na ně a pravil: „Zdalipak jste si vzali moje naučení k srdci? Nebo se ještě perete?“

A když se jen rozpačitě usmívali, protože nevěděli, co říct, zeptal se jich: „No – co, kamarádi, už mě nepoznáváte? Nebo se snad na mne zlobíte? Jakkpak ses vyspal tehdy po té rvačce, ty slavný zápasníku?“

„Nespal jsem skoro celou noc,“ doznal se Jiřík. A znovu se rozpo- vídali o zápasu.

Mladý muž tvrdil, že některé Jiříkovy údery byly velmi nebezpečné, a radil mu, aby je už nikdy nepoužíval. Ale to nebyla věc, o které chtěli s podivným neznámým mluvit. Chtěli od něj slyšet něco jiného,

významnějšího, něco o tom, o čem se zmínil tehdy při prvním setkání a co je tak vzrušilo.

„Prosím vás, posledně jste říkal, že víte o mnoha příhodách. Co jste tím tehdy myslel?“ vyhrkl Jiřík.

„Celá odpoledne se touláme po ulicích a nemůžeme na nic přijít,“ pomáhal Vilík.

„Jediné, co bylo, že nám nedávno napohlavkoval hokynář v naší ulici, protože si myslel, že jsme mu odbrzdili vůz... no a – a to přece nic není,“ zmínil se Jirka a Vilík jen lítostivě dodal: „A my ten vůz ani neodbrzdili...“

Neznámý se sotva zmatelně usmál.

„Bylo by to dlouhé povídání o mých dobrodružstvích a z pouhého vyprávění by se vám sotva některé zalíbilo. Ale něco jiného bych vám chtěl, hoši, zatím říct – a to, abyste mi tykali.“

„No tak tedy... teda dobře,“ pronesl rozpačitě smělejší Jiřík a zeptal se odvázně, ač se při tom začervenal: „A jak ti ale máme říkat – jak se jmenuješ?“

„Říkejte mi Rikitan,“ přál si mladý muž. „Je to sice trochu divné jméno, ale myslím, že si na ně zvyknete...“

A pak, jako by si náhle ještě na něco vzpomněl, zvolal na chlapce: „Ale nebudeme tu přece stát jako solné sloupy. To není zaměstnání pro mladé, zdravé hochy, kteří chtějí něco prožít. Pojdme si trochu zahrát!“

Rozbalil balíček, který nesl s sebou, a otázel se jich: „Viděli jste již někdy takovou šňůru?“

„No bodejť...“ řekl sebevědomě Jirka. „U nás na půdě...“

„S takovýmhle železným kroužkem na konci? U vás na půdě budou asi trošičku jiné. Ale tahle se dá koupit jen za veliké peníze, jmenuje se laso a používají ji kovbojové.“

Zájem obou hochů o provaz se zdvojnásobil.

„Stůjte tady, něco vám ukážu.“

Vzdálil se asi deset kroků, roztočil smyčku lasa ve veliký svištící kruh – a vzápětí byl Vilík chycen a málem stržen k zemi.

„Jéje, Vilíku, vždyť tě Rikitan chytil jako mustanga na prérui,“ smál se Jirka. Ale Vilíkovi se to velice líbilo, a když Rikitan ani při dalším házení nikdy nemínil cíl, neznalo nadšení obou chlapců mezí.

Samo sebou se rozumí, že se oba chtěli naučit také takové kousky s lasem a vypadat jako staří zálesáci z Arizony. Ale ať házeli, jak chtěli, nikdy neroztočili smyčku do svištícího kruhu.

Když už je hrozně bolely ruce, vzal jim Rikitan laso a zeptal se: „No, a jak umíte skákat?“

Vzali s Vilíkem laso každý za jeden konec, roztočili je a Jirka skákal uprostřed mezi nimi přes kroužící provaz.

Ale sotvaže přeskočil laso třikrát, už se mu zarazilo o opožděné nohy. Stejně se vedlo i Vilíkovi. Bud' skočili rychle, nebo zase pozdě.

„Ale vy jste mi pěkní skokani,“ divil se Rikitan. „To já musím přeskochit laso nejméně stokrát.“

Oba hoši točili a Rikitan skákal pružně a lehce, stále je pobízejе k ještě větší rychlosti, až už ani nestačili počítat, kolikrát přeskočil.

„Já už nemohu točit,“ svíjel se smíchy Jirka, pustil provaz a ten velikým obloukem odlétl.

„Aha – mladí pánové jsou už unavení? Tak zkusíme něco jiného,“ smál se vynalézavý Rikitan. „Představte si, že byste měli svázat nějakého lotra, kterého již tři neděle hledá policie. Jak byste ho svázali, aby vám neutekl?“

Nastavil ruce, aby ho spoutali. Několikrát dlouho šmodrchali, ale Rikitan se jim vždy za chvíli z jejich „pout“ dostal ven.

„Z vás by byli špatní policisté,“ ohrnul nos. A sám je svázal zády k sobě tak mistrně, že se nemohli ani hnout.

Přátelství hochů k Rikitanovi vzrůstalo každým okamžikem, každým jeho novým nápadem. Ještě se ani pořádně nepodívali na jeho námořnické uzly, a už zase dával nový návrh, aby ho chytali na malém ohraničeném kousku země, z něhož nesměl vyběhnout. Každou chvíli se za ním sice oba hoši srazili, ale Rikitan jim vždycky proklouzl jako úhoř.

Ani nepozorovali, jak světlo mizí a do ulic padají večerní stíny. Pomalu odcházeli k domovu.

Zastavili se až tam, kde oba hoši bydleli. Podali si s Rikitanem ruce a Vilík řekl: „Tak krásně jako dnes jsme se ještě nikdy nebavili. Přijdeš zase, Rikitane?“

Slíbil jim to.

A když už byli v průjezdu, ještě se vrátil a zavolal na ně: „Haló, kamarádi, a jestlipak už máte napsané všechny úkoly na zítřek?“



Samo sebou se rozumí, že se oba chtěli naučit také takové kousky s lasem a vypadat jako staří zálesáci z Arizony.

Přiznali se, že ne.

„Pamatujte si tedy, že první je povinnost a pak teprve hra.“ Žertem na ně zahrozil a odešel, hvízdaje si potichu veselou písničku o zbloudilých námořnících.

Za večerních červánků

4

Pak přicházel Rikitan do Staré čtvrti k oběma hochům častěji a vydával se s nimi na daleké odpolední výpravy do roklí za městskými hradbami, kde předtím ještě nikdy nebyli.

Spřátelili se s ním ještě víc. Uměl vyprávět strašidelné historky, až při nich mráz přecházel po zádech, i veselé příběhy. Dozvěděli se, že studuje lékařství. Dříve také bydlel ve Staré čtvrti. Uměl pískat přes zuby i na prsty, napodobit kukačku a kokrhat jako kohout. Líbilo se mu to, co se líbilo jim. Za městem s nimi běhal o závod, skákal a smál se s nimi. Zajímal se o jejich školní starosti a vždy jim poradil, když si s něčím nevěděli rady.

Ale ať na Rikitana naléhali, jak chtěli, nikdy k nim nepřišel v neděli.

„Jsem celý den pryč za dobrodružstvím – nemohu,“ usmíval se vždy tajemně a nic víc z něho o neděli nemohli dostat.

Až jednou přišel den, kdy přátelství obou chlapců s Rikitanem dostalo jinou tvář a stalo se ještě pevnějším a zajímavějším. Už se

chýlilo k večeru a všichni tři seděli na trávníku na hradební zdi a dívali se nahoru po řece na daleké kopce a skály.

Byl právě takový krásný soumrak jako tehdy, kdy k nim Rikitan přišel do Staré čtvrti poprvé.

Červánky zaplavily krajinu. Nebe hořelo nachelem. Vše bylo plné červených stínů, střechy domů, ulice i trávník v hradebním valu.

A hochům se zase leskly oči touhou rozběhnout se do červeného kraje, do kopců v růžové mlze a zažít tam něco velikého, krásného, co ještě nikdo nezažil.

„Rikitane, pojd'“, pravil tiše Vilík, „pojd', půjdeme v neděli – hned časně ráno – tam daleko,“ a mávl rukou k ozářeným kopcům, kde již začaly vystupovat stíny.

„Tam někam mnohem dál, než chodíme odpoledne, a vrátíme se až pozdě večer, až slunce dávno zapadne – pojd' – bude to tak hezké...“

Rikitan mlčel, ani Vilík už nemluvil, ale dychtivě čekal, co o tom Rikitan soudí.

A tehdy se Rikitan vážně zahleděl na oba hochy, nějak jinak než jindy, a zvolna řekl: „Dobře, hoši. Ale bude to dlouhá výprava a nepůjdeme na ni sami. Přiveďte ještě několik svých nejlepších kamarádů, kteří by šli s námi. Podnikneme tedy tuto neděli dobrodružnou cestu do kraje, kde nikdo z vás ještě nikdy nebyl.“

„Báječně,“ zavýskl radostně Vilík. „Konečně!“

Rikitan už zase pokračoval: „Nebudeme tam ovšem střílet tygry ani stopovat indiány, ale slibuji vám, že tam zažijete mnoho a mnoho nového a že se vám všem bude výprava líbit.“

Pak Jirka s Vilíkem vypočítávali, které hochy by mohli vzít s sebou.

„Nesmí to být nikdo z naší třídy,“ vymíňoval si Vilík.

„Ani z naší ulice,“ dodal výbojně Jiřík.

„Mohli bychom vzít Kalouse z Rybného tržiště nebo také Mirka z Kasární ulice, který nám pomohl tehdy při práci u Hradební zdi.“

Shodli se na pěti nebo šesti známých hoších, o nichž věděli, že by s nimi šli a neказili zábavu.

„Sejdeme se v neděli v šest hodin ráno v ulici U Šestnácti pomocníků,“ dodal pak Rikitan.

Červánky se zatím ztratily z ulic a v kraji zavládlo šero.

Toho večera uléhali Jiřík a Vilík s myslí vzrušenější a radostnější než kdy jindy. To byl začátek!

A přece je čekalo ještě něco krásnějšího a mnohem více vzrušujícího, než mohli z toho začátku usoudit.

Síť událostí se kolem nich uplétala tajemně a tiše a oni byli teprve na jejím okraji.

Celodenní výprava

5

Jiřík s Vilíkem uměli velice dobře vyprávět o Rikitanovi i o chystané výpravě a celá ta věc byla vůbec tak lákavá, že v neděli ráno přišlo do ulice U Šestnácti pomocníků ne šest, ale hned dvanáct hochů, kteří byli vzrušeni jarem a chtěli podniknout tu zvláštní výpravu, aby na ní zažili něco nového.

Někteří se mezi sebou ani neznali – přivedli je kamarádi, které si pozvali Jiřík s Vilíkem. Jiní se znali jen od vidění, ale nikdy dřív spolu nemluvili. Rikitan užasl, když přišel krátce před šestou a viděl tolik hochů.

Usmíval se a podával jim ruku. Někteří mu řekli své jméno a červenalí se. A Vilík s Jirkou se jen potají dívali na Rikitana, co si asi o chlapcích myslí, a zas na hochy, jaký dojem na ně Rikitan udělal.

Bylo velice chladno. Všechny domy byly ještě zavřené a nikde ani človička. Vymotali se ze spleti uliček Staré čtvrti a vešli do nových částí

města. Šli stále na východ, dlouhou rovnou ulicí, lesknoucí se v záři vycházejícího slunce. Byla tak dlouhá, že se její domy ztrácely na obzoru.

Za tou ulicí někde daleko byly louky, lesy, potůčky a vrchy. A hoši šli pořád dál, jeden mluvil přes druhého, všichni se smáli a šli daleko, za tu čáru, kde se končící ulice dotýkala nebe, blíže k vycházejícímu slunci, vstříc neznámým příhodám.

Po delší chůzi vyšli z města a octli se na bílé silnici. Hoši po ní chtěli jít dál, ale Rikitan nesouhlasil:

„Přece nepůjdeme po silnici jako nějaké procesí. To by byla pěkná výprava!“

A vedl je úzkými, sotva znatelnými pěšinkami, až se dostali do srázných kopců.

„Tady je to opravdu jako na Divokém západě,“ podotkl uznale Jirka.

„Tak jen dej pozor, ať na tebe ještě nevybafne nějaký indián,“ smál se Vilík. „Nebo splašené stádo dobytka z ranče.“

„Mějte raději otevřené oči,“ nabádal Rikitan. A skutečně, nikdo neviděl tolik jako on. Už z dálky jim ukazoval na protější stráni sysla, jak vylézá a zase se schovává ve své díře. Pod kamenem na skále objevil přilepené hnízdečko konipáska se čtyřmi vajíčky a hned kousek dál na louce plno prvosenek, modrých podléšek a pod mezí i divoké žluté macešky. Ukázal jim zvadlý vřes s loňskými kvítky a uschlou bílou pupavu.

Hoši žasli nad jeho vědomostmi. A Vilík s Jirkou se jen pyšně usmívali a byli na svého Rikitana hrdí, jako by ho to všechno naučili oni!

Všichni se teď dali do pozorování cesty. Štíhlý svižný chlapec, který byl neustále o několik kroků napřed a s kamzičí mrštností skákal z kamene na kámen i přes příkopy, našel úplně zachovalou kostru vrány.

Jiný hoch s bystrýma očima náhle přiběhl a sděloval, že vystopoval celé ohromné myší rejdiště s mnoha cestičkami. Zpovzdálí pozorovali, jak jimi myšky občas bleskurychle probíhají jako v bludišti.

Kopce se znenáhla rovnaly a začínal kraj lesů. Na okraji, na rovném paloučku, se výprava rozložila k odpočinku. Hoch, který předtím objevil myší rejdiště a jemuž všichni začali říkat Stopař, obešel celý palouk, prohlédl kdejaký keřík, květinu a díru v zemi, načež se vrátil a s vážnou tváří ohlásil:

„Prozatím jsme v bezpečí. Kmen Chipewayů není ve svých lovištích a nevrátí se dřív, než slunce zapadne. Vystěhovalci, můžete být klidní!“

Všechny tím rozesmál; i Rikitan byl veselý.

Ukázalo se, že Stopař zná všechny názvy i čísla sešitů vycházející sbírky indiánských povídek, a že si dokonce pamatuje i nápisy pod obrázky na obálce.

Jak hoši poznali, kdo je rychlejší

6

Jakmile hoši trochu pojedli, už se Rikitan ptal: „Kdo z vás si myslí, že je tu nejrychlejší?“

Podívali se po sobě a Mirek, ten bystrý, pružný chlapec, který byl po cestě pořád vpředu, odpověděl: „To se dá snadno zjistit. Postavíme se tady do řady, a kdo z nás nejdřív doběhne tamhle k tomu stromu, ten je nejrychlejší.“

„Ovšem,“ souhlasil Rikitan, „to ale zjistíme pouze rychlost nohou. Já však chci poznat rychlost celého vašeho těla. Tedy i rychlost rukou, ohýbání, otáčení a všech možných pohybů.“

„Tak to nevím,“ vzdával se rozpačitě Mirek.

„Já vám tedy tu zkoušku ukážu,“ rozhodl Rikitan. „Přineste sem sedm menších zakulacených kamenů.“

Několik hochů pro ně odběhlo.

Rikitan zatím vyprázdnil svou tornu a položil ji otevřenou na zem. Když pak dostal oněch sedm kamenů, kladl je vždy po dvou krocích za sebou do řady.

„A nyní dejte pozor,“ pravil. „Hoch, jehož rychlost budeme zkoušet, se postaví zde k torně. Na můj povel vyrazí, jak nejrychleji dovede, a do torny, kterou vezme s sebou, sebere v rychlosti všech sedm kamenů. Až sebere poslední, odloží naplněnou tornu a přeskočí tři malé keříky, které jsou v blízkosti posledního kamene.“

Ale pozor: mezi keříky je velmi malá mezera, takže se nemůžete ke skoku přes druhý a třetí keř rozběhnout. A přesto nesmíte o keříky ani zavadit.

Když přeskočíte poslední, poběžíte po čtyřech tamhle k té borovici. U ní se otočíte a vydáte se pozpátku k pařezům vpravo. Teprve od pařezů poběžíte normálně, jak nejrychleji dovedete, sem, odkud jste vyběhli.

Běžíte každý sám. Kdo proběhne trať za nejmenší počet vteřin a přitom všechno správně splní, ten bude z naší výpravy nejrychlejší.“

Tohle bylo něco pro chlapce! Ještě nikdy neběželi tak podivný, a přitom tak zajímavý závod!

Každý z nich chtěl běžet první. Rikitan vybral Vilíka a ten se za všeobecného ticha a pozornosti s nejistým úsměvem postavil k torně, tváří k řadě kamenů, a čekal...

Na dané znamení vyrazil jako vystřelený šíp. Skočil ke kamenům a rychle je začal sbírat. Skoro každý druhý mu vypadl z ruky dřív, než se dostal do torny.

Rikitan pravil, že každým takovým upuštěním kamene nebo zbytečným pohybem ztrácí alespoň půl vteřiny.

Pak přišly na řadu keříky, běh po čtyřech i pozpátku, a když konečně Vilík doběhl celý udýchaný zpátky k hochům, hlásil Rikitan: „Máš osmdesát tři vteřin.“

Pak závodili další hoši, ale málokdo zatím dosáhl času pod osmdesát vteřin.

Nejmenší hoch, jemuž Vilík s Jirkou začali pro jeho malý vzrůst říkat Drobeček, měl smůlu, protože zapomněl sebrat jeden ze sedmi kamenů a pak od borovice k pařezům běžel popředu místo pozadu, takže jeho pokus byl neplatný. Skoro až plakal, když mu to Rikitan řekl.

Jirka dosáhl rovných osmdesáti vteřin a byl na svůj výsledek hrdý. Ale teď nastoupil Mirek! Měl tělo ohebné a pružné jako kočka. Bosé nohy v krátkých kalhotách nad kolena netrpělivě přešlapovaly a každý sval v nich jen hrál.

Bylo o něm známo, že při školních závodech byl první z devadesáti čtyř závodníků své kategorie a že při tělocviku vždycky předcvičuje.

Jestli jiní hoši probíhali závodní dráhou rychle, Mirek jí prolétl jako blesk. Jeho tělo bylo jediná napjatá struna, smršťující se a opět se vymršťující při shýbání pro kameny a pružící při skocích přes keříky.

Kameny rychle mizely z řady za pochvalných výkřiků všech hochů. A Mirek věděl, že i Rikitan na něho hledí s obdivem, slyšel i jeho hlas mezi jinými, jak na něho volali: „Hurá, hurá, hip, hip, hip!“

Třetí kámen... čtvrtý... pátý upustil, ale bleskurychle ho zdvihl, šestý a sedmý, a teď už hop a hop – pružně přeskakuje keříky, vysoko nad nimi, jistě a bezpečně.

Jediný pohyb nevykoná zbytečně. Veškerou mrštnost svého těla vkládá do závodu.

Přihlízejících hochů se zmocňuje nadšení. Jejich křik „Hip hip hurá hip“ mu bouří v uších a řada hochů s Rikitanem, rozmazaná a rozlitá, se mu zmateně kmitá v očích.

Pochvalný křik se stupňuje. Mirek letí – s větrem o závod, takřka se ani země nedotýká, a vtom, jak se zaráží před řadou hochů u cíle, Rikitan volá:

„Padesát osm vteřin.“

Hoši přihlíželi Mirkovu výkonu jako očarování, a když se teď dozvěděli i jeho čas, nadšení neznalo mezí.

A Mirek se jen usmíval, zčervenálý během, ale snad ještě více chválou.

Nikdo ho nepřekonal.